

Sbírka soudních rozhodnutí

STANOVISKO GENERÁLNÍHO ADVOKÁTA
JEANA RICHARDA DE LA TOUR
přednesené dne 23. března 2023¹

Spojené věci C-829/21 a C-129/22

TE,

RU, právně zastoupená TE

proti

Stadt Frankfurt am Main (C-829/21)

[žádost o rozhodnutí o předběžné otázce podaná Hessischer Verwaltungsgerichtshof (Vrchní správní soud spolkové země Hesensko, Německo)]

a

EF

proti

Stadt Offenbach am Main (C-129/22)

[žádost o rozhodnutí o předběžné otázce podaná Verwaltungsgericht Darmstadt (správní soud v Darmstadtu, Německo)]

„Řízení o předběžné otázce – Kontroly na hranicích, azyl a přistěhovalectví – Přistěhovalecká politika – Směrnice 2003/109/ES – Právní postavení státních příslušníků třetích zemí, kteří jsou dlouhodobě pobývajícími rezidenty – Článek 9 odst. 4 – Odnětí nebo ztráta právního postavení – Článek 14 – Dlouhodobě pobývajícím rezident, který získal právo pobytu na území jiného členského státu, než je členský stát, který uvedené osobě přiznal právní postavení dlouhodobě pobývajícím rezidenta – Prodloužení platnosti povolení k pobytu v tomto členském státě – Podmínky“

I. Úvod

1. Předložené žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce se týkají výkladu čl. 9 odst. 4 a článku 14 směrnice Rady 2003/109/ES ze dne 25. listopadu 2003 o právním postavení státních příslušníků třetích zemí, kteří jsou dlouhodobě pobývajícími rezidenty², ve znění směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/51/EU ze dne 11. května 2011³.

¹ – Původní jazyk: francouzština.

² – Úř. věst. 2004, L 16, s. 44; Zvl. vyd. 19/006, s. 272.

³ – Úř. věst. 2011, L 132, s. 1, dále jen „směrnice 2003/109“.

2. Tyto žádosti byly předloženy v rámci sporů vedených ve věci C-829/21 mezi TE, ghanskou státní příslušnicí, a RU, její dcerou narozenou v Německu, na jedné straně a Stadt Frankfurt am Main (město Frankfurt nad Mohanem, Německo) na straně druhé a ve věci C-129/22 mezi EF, pákistánským státním příslušníkem, a Stadt Offenbach am Main (město Offenbach nad Mohanem, Německo).

3. Spor ve věci C-829/21 se týkal zamítnutí příslušného cizineckého úřadu prodloužit TE povolení k pobytu a vydat povolení k pobytu RU, jejímu nezletilému dítěti, a ve věci C-129/22 zamítnutí příslušného cizineckého úřadu prodloužit EF povolení k pobytu, a to z důvodu, že TE i EF ztratili právní postavení státního příslušníka třetí země, který je dlouhodobě pobývajícím rezidentem, přiznané v Itálii, neboť na území tohoto členského státu nepobývali po dobu delší než šest let.

4. Na žádost Soudního dvora se toto stanovisko zaměří na druhou předběžnou otázku položenou ve věci C-829/21⁴. Touto otázkou je Soudní dvůr vyzván, aby upřesnil datum, které je v řízení o prodloužení platnosti povolení k pobytu v jiném členském státě, než je členský stát, který přiznal právní postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta, rozhodné pro posouzení existence tohoto právního postavení.

5. Po provedení analýzy v tomto stanovisku navrhu, aby Soudní dvůr rozhodl, že v řízení o prodloužení platnosti povolení k pobytu v jiném členském státě, než je členský stát, který státnímu příslušníkovi třetí země přiznal právní postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta, je rozhodným datem pro posouzení existence tohoto právního postavení datum podání žádosti o prodloužení platnosti povolení k pobytu a písemných dokladů, nikoli datum spojené se správním přezkumem této žádosti nebo případným soudním přezkumem rozhodnutí o jejím zamítnutí.

II. Právní rámec

A. Unijní právo

6. Bod 21 odůvodnění směrnice 2003/109 stanoví:

„Členský stát, v němž dlouhodobě pobývající rezident zamýšlí vykonávat své právo pobytu, by měl být schopen prověřit, zda dotyčná osoba splňuje podmínky pro pobyt na jeho území. [...]“

7. Článek 2 písm. b), c) a d) této směrnice stanoví pro účely této směrnice následující definice:

„b) ‚dlouhodobě pobývajícím rezidentem‘ [se rozumí] státní příslušník třetí země, kterému bylo přiznáno právní postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta stanovené v člancích 4 až 7;

c) ‚prvním členským státem‘ [se rozumí] členský stát, který poprvé přiznal státnímu příslušníkovi třetí země právní postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta;

d) ‚druhým členským státem‘ [se rozumí] každý jiný členský stát než ten, který poprvé přiznal státnímu příslušníkovi třetí země právní postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta a v němž uvedený dlouhodobě pobývající rezident vykonává právo pobytu.“

⁴ – Verwaltungsgericht Darmstadt (správní soud v Darmstadtu, Německo) ve věci C-129/22 tuto otázku výslovně nepokládá, ale odkazuje na předkládací rozhodnutí ve věci C-829/21.

8. Článek 8 uvedené směrnice, nadepsaný „Povolení k pobytu pro dlouhodobě pobývajících rezidenta – [EU]“, v odstavcích 1 a 2 stanoví:

„1. S výhradou článku 9 má právní postavení dlouhodobě pobývajících rezidenta trvalou povahu.

2. Členské státy vydávají povolení k pobytu pro dlouhodobě pobývajících rezidenta – [EU] dlouhodobě pobývajícím rezidentům. Doba platnosti povolení je minimálně pět let; po uplynutí doby platnosti se automaticky, případně na základě žádosti, prodlužuje.“

9. Článek 9 směrnice 2003/109, nadepsaný „Odnětí nebo ztráta právního postavení“, v odstavcích 4 a 5 stanoví:

„4. Dlouhodobě pobývající rezident, který pobýval v souladu s kapitolou III v jiném členském státě, nemá nadále nárok na právní postavení dlouhodobě pobývajících rezidenta získané v prvním členském státě, pokud je mu podle článku 23 toto právní postavení přiznáno v jiném členském státě.

V každém případě ztrácí dotyčná osoba, která po dobu šesti let nepobývala na území členského státu, jenž jí přiznal právní postavení dlouhodobě pobývajících rezidenta, nárok na udržení tohoto právního postavení v uvedeném členském státě.

Odchylně od druhého pododstavce je dotyčný členský stát oprávněn stanovit, že ve zvláštních případech si dlouhodobě pobývající rezident ponechá své právní postavení v uvedeném členském státě i tehdy, nepobýval-li na území uvedeného členského státu po dobu delší šesti let.

5. S ohledem na případy uvedené [...] v odstavci 4 stanoví členské státy, které přiznaly právní postavení dlouhodobě pobývajících rezidenta, zjednodušený postup pro opětovné získání právního postavení dlouhodobě pobývajících rezidenta.

[...]“

10. Článek 14 odst. 1 této směrnice stanoví:

„Dlouhodobě pobývající rezident získá právo pobytu na území jiných členských států, než je členský stát, který uvedené osobě přiznal právní postavení dlouhodobě pobývajících rezidenta, na období delší tři měsíců za předpokladu splnění podmínek stanovených v této kapitole.“

11. Článek 15 uvedené směrnice, nadepsaný „Podmínky pobytu v druhém členském státě“, stanoví:

„1. Dlouhodobě pobývající rezident podá co nejdříve a nejpozději tři měsíce po vstupu na území druhého členského státu u příslušných orgánů uvedeného členského státu žádost o povolení k pobytu.

[...]

4. K žádosti se přiloží doklady stanovené vnitrostátními právními předpisy o splnění stanovených podmínek dotčenou osobou a platné povolení k dlouhodobému pobytu a platný cestovní doklad nebo jejich ověřené opisy.

[...]

12. Článek 19 směrnice 2003/109, nadepsaný „Posouzení žádosti a vydání povolení k pobytu“, v odstavci 2 stanoví:

„Jsou-li splněny podmínky stanovené v člancích 14, 15 a 16 [...], vydá druhý členský stát dlouhodobě pobývajícimu rezidentovi povolení k pobytu s možností prodloužení doby platnosti. Doba platnosti tohoto povolení k pobytu bude po jejím uplynutí na základě žádosti, je-li nezbytná, prodloužena. Druhý členský stát uvědomí o svém rozhodnutí první členský stát.“

13. Článek 22 této směrnice, nadepsaný „Odnětí povolení k pobytu a povinnost zpětného převzetí“, v odst. 1 písm. b) stanoví:

„Dokud státní příslušník třetí země neobdržel právní postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta, je druhý členský stát oprávněn rozhodnout o zamítnutí prodloužení doby platnosti nebo o odnětí povolení k pobytu a může dotýčnou osobu a její rodinné příslušníky v souladu s postupy stanovenými vnitrostátními právními předpisy, včetně postupů navrácení, přimět v následujících případech k opuštění svého území:

[...]

b) nejsou-li nadále plněny podmínky stanovené v člancích 14, 15 a 16.“

B. Německé právo

14. Ustanovení § 38a Gesetz über den Aufenthalt, die Erwerbstätigkeit und die Integration von Ausländern im Bundesgebiet (zákon o pobytu, zaměstnávání a integraci cizinců na spolkovém území)⁵ ze dne 25. února 2008 ve znění použitelném na spory v původním řízení, nadepsaný „Povolení k pobytu pro dlouhodobě pobývající rezidenty v jiných členských státech Evropské Unie“, v odstavci 1 stanoví:

„Povolení k pobytu se vydává cizinci, který má právní postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta v jiném členském státě Evropské unie, chce-li na spolkovém území pobývat déle než 90 dnů [...].“

15. Ustanovení § 51 odst. 9 prvního pododstavce bodu 4 tohoto zákona stanoví, že platnost povolení k pobytu dlouhodobě pobývajícího rezidenta – EU zaniká pouze v případě, že cizinec pobývá mimo spolkové území po dobu šesti let.

16. Ustanovení § 52 odst. 6 uvedeného zákona stanoví, že povolení k pobytu vydané podle § 38a téhož zákona musí být v zásadě zrušeno, pokud cizinec ztratí právní postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta v jiném členském státě Unie.

⁵ – BGBl. 2008 I, s. 162, dále jen „AufenthG“.

III. Skutkový stav věcí v původních řízeních a předběžné otázky

A. Věc C-829/21

17. TE, ghanská státní příslušnice, vstoupila na území Německa z Itálie dne 3. září 2013.
18. Je držitelkou povolení k pobytu pro dlouhodobě pobývajícího rezidenta – EU vydaného v Itálii s poznámkami „illimitata“ (neomezená [doba]) a „Soggiorentoire di Lungo periodo – [EU]“ (dlouhodobě pobývající rezident – [EU]).
19. V souladu s § 38a AufenthG jí cizinecký úřad města Offenbach (Německo), který byl v té době příslušný, vydal dne 5. prosince 2013 povolení k pobytu s dobou platnosti na jeden rok.
20. Dne 5. srpna 2014 se TE narodila RU, jež trpěla velmi vážnou srdeční vadou vyžadující následné operace a vyšetření, což TE znemožnilo pokračovat v pracovní činnosti. Vzhledem k této situaci musela TE využít sociální dávky k zajištění potřeb své rodiny.
21. Rozhodnutími cizineckého úřadu města Offenbach ze dne 30. ledna 2015 byly zamítnuty žádosti TE a RU podané dne 12. listopadu 2014 o prodloužení platnosti povolení k pobytu a o vydání povolení k pobytu, a to z důvodu, že nemají zajištěny prostředky na obživu podle § 5 odst. 1 bodu 1 AufenthG. TE a RU byly vyzvány, aby opustily německé území, a hrozilo jim vyhoštění do Itálie nebo Ghany.
22. Žalobu na uložení povinnosti, kterou proti těmto rozhodnutím podaly TE a RU, zamítl Verwaltungsgericht Frankfurt am Main (správní soud ve Frankfurtu nad Mohanem, Německo) rozsudkem ze dne 20. listopadu 2015.
23. TE a RU následně podaly proti tomuto rozsudku návrh na připuštění odvolání k Hessischer Verwaltungsgerichtshof (Vrchní správní soud spolkové země Hesensko, Německo).
24. Usnesením ze dne 11. března 2016 tento soud připustil odvolání, neboť měl vážné pochybnosti o opodstatněnosti prvostupňového rozsudku, a to s ohledem na důležitost lékařské péče, kterou RU potřebovala, neboť tato okolnost může podle uvedeného soudu představovat výjimku z obecného pravidla stanoveného v § 5 odst. 1 bodě 1 AufenthG.
25. Od 1. listopadu 2017 bylo řízení před předkládajícím soudem přerušeno.
26. Dne 7. září 2020 město Frankfurt nad Mohanem toto řízení obnovilo. Nyní tvrdí, že vydat TE povolení k pobytu podle § 38a AufenthG již není možné. Tato osoba totiž v Itálii nepobývala déle než šest let, a již jí tedy nepřísluší právní postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta – EU. Povolení k pobytu nelze TE vydat také podle § 9a AufenthG, neboť TE a RU žijí v bytě financovaném sociálním úřadem, což nepředstavuje „vhodné ubytování“ ve smyslu tohoto ustanovení.

27. Za těchto podmínek se Hessischer Verwaltungsgerichtshof (Vrchní správní soud spolkové země Hesensko) rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

- „1) Je § 38a odst. 1 [AufenthG], který musí být podle vnitrostátního práva vykládán v tom smyslu, že migrující dlouhodobě pobývajícím rezident musí mít právní postavení dlouhodobě pobývajícím rezidenta v prvním členském státě i v okamžiku prodloužení svého povolení k pobytu, slučitelný s ustanoveními článku 14 a násl. směrnice [2003/109], která pouze stanoví, že dlouhodobě pobývajícím rezident má právo pobývat na území jiných členských států, než je členský stát, který mu přiznal právní postavení dlouhodobě pobývajícím rezidenta, na období delší tři měsíců za předpokladu splnění podmínek stanovených mimo jiné v kapitole III této směrnice?
- 2) Je cizinecký úřad podle ustanovení článku 14 a násl. směrnice 2003/109 oprávněn při rozhodování o žádosti o prodloužení podle § 38a odst. 1 AufenthG konstatovat, že cizinec mezitím, tedy po usazení se v druhém členském státě, ztratil v souladu s čl. 9 odst. 4 druhým pododstavcem této směrnice právní postavení, které měl v prvním členském státě, a že tedy jeho nárok na toto postavení zanikl, přičemž jsou splněny ostatní podmínky pro časově omezené prodloužení a cizinec má zejména stále a pravidelné příjmy? Je relevantním datem pro rozhodnutí datum posledního správního nebo soudního rozhodnutí?
- 3) V případě záporné odpovědi na první a druhou otázku:
Nese dlouhodobě pobývajícím rezident důkazní břemeno ohledně skutečnosti, že jeho právo pobytu jako dlouhodobě pobývajícím rezidenta v prvním členském státě nezaniklo?
V případě záporné odpovědi: je vnitrostátní soud nebo vnitrostátní orgán oprávněn přezkoumat, zda povolení k pobytu, které bylo dlouhodobě pobývajícím rezidentovi uděleno na neomezenou dobu, zaniklo, nebo by to bylo v rozporu se zásadou vzájemného uznávání úředních rozhodnutí, která je zakotvena v unijním právu?
- 4) Může být státní příslušníci třetí země, jíž bylo vydáno časově neomezené povolení k pobytu pro dlouhodobě pobývajícím rezidenty, která do Německa přicestovala z Itálie a má stále a pravidelné příjmy, vytýkáno, že neprokázala vhodné ubytování, ačkoliv Spolková republika Německo nevyužila oprávnění podle čl. 15 odst. 4 druhého pododstavce směrnice 2003/109 a umístění do sociálního bytu bylo nezbytné jen z toho důvodu, že do doby, než získá povolení k pobytu podle § 38a [AufenthG], jí nejsou vypláceny rodinné přídatky?“

B. Věc C-129/22

28. EF, pákistánský státní příslušník, vstoupil na území Německa z Itálie dne 1. dubna 2014.

29. Je držitelem povolení k pobytu pro dlouhodobě pobývajícím rezidenta – EU vydaného v Itálii s poznámkami „illimitata“ (neomezená [doba]) a „Soggiorentoire di Lungo periodo – [EU]“ (dlouhodobě pobývajícím rezident – [EU]).

30. V souladu s § 38a AufenthG mu cizinecký úřad v Landkreis Offenbach (okres Offenbach, Německo), který byl v té době příslušný, vydal dne 10. července 2014 povolení k pobytu s dobou platnosti na jeden rok.

31. Platnost tohoto povolení k pobytu byla následně opakovaně prodlužována městem Offenbach nad Mohanem, které je nyní příslušné, naposledy dne 28. května 2019, a to až do 13. července 2021.

32. Žádost o prodloužení platnosti povolení k pobytu podle § 38a AufenthG, kterou EF podal dne 17. března 2021, byla rozhodnutím města Offenbach nad Mohanem ze dne 27. dubna 2021 zamítnuta, a to v podstatě z důvodu, že ztratil právní postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta, neboť v Itálii nepobýval déle než šest let.

33. Dne 6. května 2021 podal EF proti tomuto rozhodnutí žalobu k Verwaltungsgericht Darmstadt (správní soud v Darmstadtu), jíž se zejména domáhal, aby byla městu Offenbach nad Mohanem uložena povinnost prodloužit povolení k pobytu v souladu s § 38a AufenthG.

34. Město Offenbach nad Mohanem trvá na svém stanovisku uvedeném v rozhodnutí ze dne 27. dubna 2021, totiž že EF ztratil právní postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta, neboť v Itálii nepobývá déle než šest let.

35. Za těchto podmínek se Verwaltungsgericht Darmstadt (správní soud v Darmstadtu) rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

„1) Může státní příslušník třetí země, jemuž první členský stát (v tomto případě Italská republika) přiznal právní postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta podle směrnice [2003/109], požadovat od druhého členského státu (v tomto případě Spolková republika Německo) prodloužit povolení k pobytu, které mu bylo vydáno na základě článku 14 a násl. směrnice [2003/109], aniž prokázal, že stále požívá právní postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta?

V případě záporné odpovědi na uvedenou otázku:

2) Je třeba mít za to, že právní postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta ve druhém členském státě trvá, pouze z toho důvodu, že státní příslušník třetí země je držitelem povolení k pobytu dlouhodobě pobývajícího rezidenta – EU vydaného prvním členským státem na dobu neurčitou, i když na území členského státu, který mu toto právní postavení přiznal, nepobýval po dobu šesti let?

V případě záporné odpovědi na uvedenou otázku:

3) Je druhý členský stát v rámci prodlužování platnosti povolení k pobytu oprávněn zkoumat ztrátu právního postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta podle čl. 9 odst. 4 druhého pododstavce směrnice [2003/109] a případně prodloužení zamítnout, nebo je k určení pozdější ztráty tohoto právního postavení příslušný první členský stát?

V případě kladné odpovědi na uvedenou otázku:

4) Vyžaduje v tomto případě zkoumání důvodu ztráty právního postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta podle čl. 9 odst. 4 druhého pododstavce směrnice [2003/109] provedení do vnitrostátního práva, v němž jsou konkretizovány podmínky vedoucí ke ztrátě postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta v prvním členském státě, nebo postačuje, aby vnitrostátní právo bez konkrétního odkazu na [tuto] směrnici stanovilo, že druhý členský stát může odmítnout povolení k pobytu, „pokud cizinec ztratí své právní postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta v jiném členském státě Evropské unie“?

36. Evropská komise předložila v obou věcech písemná vyjádření.

37. Rozhodnutím předsedy Soudního dvora ze dne 8. listopadu 2022 byly tyto věci spojeny pro účely ústní části řízení a rozhodnutí Soudního dvora.

IV. Analýza

38. Podstatou druhé otázky *in fine* položené předkládajícím soudem ve věci C-829/21, na kterou se má podle žádosti Soudního dvora toto stanovisko zaměřit, je, jaké datum má být rozhodné pro posouzení existence právního postavení dlouhodobě pobývajících rezidenta v prvním členském státě za účelem prodloužení platnosti povolení k pobytu ve druhém členském státě.

39. Konkrétně se předkládající soud snaží zjistit, zda v rámci opravného prostředku proti zamítnutí prodloužení platnosti povolení k pobytu v jiném členském státě, než je členský stát, který přiznal státnímu příslušníkovi třetí země právní postavení dlouhodobě pobývajících rezidenta, musí být rozhodným datem den, kdy byla podána žádost o prodloužení platnosti povolení k pobytu, nebo den, kdy bylo vydáno posledního správní nebo soudní rozhodnutí o této žádosti.

40. Úvodem poznamenávám, že z mechanismu zavedeného směrnicí 2003/109 vyplývá, že státní příslušník třetí země bude moci získat právo pobytu na území druhého členského státu právě proto, že první členský stát dotyčné osobě přiznal právní postavení dlouhodobě pobývajících rezidenta na základě článku 4 této směrnice.

41. Článek 14 uvedené směrnice totiž stanoví, že právní postavení dlouhodobě pobývajících rezidenta v prvním členském státě je podmínkou pro získání práva pobytu na území jiných členských států a je nezbytné pro povolení k pobytu ve druhém členském státě. Právo pobytu přiznané ve druhém členském státě je tedy odvozeno od právního postavení dlouhodobě pobývajících rezidenta v prvním členském státě.

42. Kromě toho z výkladu článku 9 ve spojení s článkem 14, jakož i z čl. 22 odst. 1 písm. b) směrnice 2003/109 vyplývá, že dokud státní příslušník třetí země nezískal právní postavení dlouhodobě pobývajících rezidenta nebo pokud toto postavení ztratil či mu bylo odňato, může druhý členský stát zamítnout prodloužení platnosti povolení k pobytu a uložit dotyčné osobě povinnost opustit jeho území.

43. Není tudíž pochyb o tom, že právní postavení dlouhodobě pobývajících rezidenta musí existovat ke dni podání žádosti o prodloužení platnosti povolení k pobytu ve druhém členském státě.

44. Ve věci C-129/22 tedy otázka data rozhodného pro posouzení existence právního postavení dlouhodobě pobývajících rezidenta v prvním členském státě nevystává. EF totiž vstoupil na území Německa dne 1. dubna 2014. Šestiletá lhůta stanovená v čl. 9 odst. 4 druhém pododstavci směrnice 2003/109 pravděpodobně uplynula dne 1. dubna 2020. Poslední žádost EF o prodloužení platnosti povolení k pobytu v Německu přitom pochází ze dne 17. března 2021. EF tedy nebylo možné prodloužit povolení k pobytu v Německu. Je však na příslušných orgánech, aby s ohledem na čl. 9 odst. 4 poslední pododstavec této směrnice ověřily u orgánů prvního členského státu, zda toto právní postavení nebylo zachováno.

45. Ve věci C-829/21 si Soudní dvůr konkrétně přeje vyjasnit otázku, které datum je třeba použít k posouzení existence právního postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta v prvním členském státě v rámci opravného prostředku směřujícího proti zamítnutí prodloužení platnosti povolení k pobytu ve druhém členském státě.

46. V tomto ohledu mám za to, že pro účely posouzení existence tohoto právního postavení lze považovat za relevantní tři různá data. Mohlo by se jednat o datum žádosti o prodloužení povolení k pobytu ve druhém členském státě, nebo o datum, kdy správní orgán o této žádosti rozhodne, nebo o datum, kdy soud rozhodne o opravném prostředku proti zamítnutí žádosti o prodloužení povolení k pobytu.

47. Pokud jde o druhou a třetí možnost, domnívám se, že možnost prodloužit povolení k pobytu dlouhodobě pobývajícího rezidenta v druhém členském státě by neměla záviset na rychlosti nebo délce vyřizování a posuzování žádosti příslušnými orgány tohoto členského státu.

48. Právo pobytu, o které žádá dlouhodobě pobývající rezident – pokud byla žádost o prodloužení platnosti povolení k pobytu podána v době, kdy dotyčná osoba měla právní postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta v prvním členském státě – nemůže záviset na náhodných datech, ve kterých byla rozhodnutí vydána, ani na uplynutí času, jako je tomu ve věci C-829/21.

49. Námitku, že TE nepobývala v Itálii již déle než šest let a platnost jejího právního postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta v této zemi již uplynula, totiž žalovaná v původním řízení vznesla až poté, co bylo řízení přerušeno na dobu téměř tří let (od 1. listopadu 2017 do 7. září 2020).

50. Domnívám se tedy, že pokud by právo pobytu v druhém členském státě záviselo na datu posledního správního nebo soudního rozhodnutí, a tudíž na větší či menší rychlosti, se kterou příslušný orgán vyřizuje žádost o prodloužení platnosti povolení k pobytu, byl by zpochybněn užitečný účinek směrnice 2003/109.

51. Takový přístup by byl v rozporu nejen s cílem této směrnice, kterým je sblížit práva státních příslušníků třetích zemí, kteří jsou držiteli povolení k dlouhodobému pobytu, s právy občanů Unie⁶, ale také se zásadami rovného zacházení a právní jistoty.

52. Pokud jde konkrétně o soudní řízení namířené proti zamítnutí správního orgánu prodloužit povolení k pobytu státního příslušníka třetí země, bylo by v rozporu s článkem 47 Listiny základních práv Evropské unie a právem na účinnou právní ochranu, pokud by uplatnění opravného prostředku stanoveného v článku 20 směrnice 2003/109 mohlo vést k situaci, v níž by státní příslušník třetí země, který je dlouhodobě pobývajícím rezidentem, mohl ztratit právo pobytu ve druhém členském státě z důvodu uplynutí času, které takový spor nevyhnutelně vyvolal a zdá se být mimo kontrolu žadatele⁷.

53. V rámci takového soudního řízení musí být navíc legalita dotčeného aktu posuzována s ohledem na skutkové a právní okolnosti existující ke dni přijetí tohoto aktu. Své posouzení, zda má státní příslušník třetí země právní postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta v prvním

⁶ – Viz bod 2 odůvodnění směrnice 2003/109.

⁷ – Obdobně viz stanovisko generálního advokáta G. Hogana ve věci Bundesrepublik Deutschland (Rodinný příslušník) (C-768/19, EU:C:2021:247, bod 69).

členském státě, přitom příslušný správní orgán musí vztáhnout ke dni, v němž byly podány žádost o prodloužení platnosti povolení k pobytu a písemné doklady podle čl. 15 odst. 4 směrnice 2003/109.

54. Ztrátu právního postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta v prvním členském státě, k níž došlo během správního řízení nebo během soudního řízení poté, co byla žádost o prodloužení zamítnuta, tak v rámci soudního řízení nelze vytýkat státnímu příslušníkovi třetí země z důvodu, že uplynula dlouhá doba mezi dnem, kdy požádal o prodloužení platnosti povolení k pobytu ve druhém členském státě, a dnem, kdy soud rozhodl o legalitě rozhodnutí správního orgánu o zamítnutí této žádosti.

55. Ztráta právního postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta během správního nebo soudního řízení však není bezvýznamná. Nic totiž následně nebrání správnímu orgánu, aby poté, co ověřil, že právní postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta nebylo v prvním členském státě prodlouženo podle čl. 9 odst. 4 posledního pododstavce směrnice 2003/109, konstatoval, že státní příslušník třetí země ztratil nebo mu bylo odňato právní postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta podle čl. 9 odst. 4 druhého pododstavce této směrnice, a rozhodl o zamítnutí prodloužení platnosti nebo o odnětí povolení k pobytu na základě článku 22 uvedené směrnice.

56. Toto zamítnutí prodloužení platnosti či odnětí však musí být předmětem nového rozhodnutí příslušného orgánu, které může být opětovně napadeno, a nemůže k nim tedy dojít v rámci původního řízení.

57. S ohledem na tyto skutečnosti navrhuji, aby Soudní dvůr rozhodl, že čl. 9 odst. 4 a článek 14 směrnice 2003/109 musí být vykládány v tom smyslu, že v řízení o prodloužení platnosti povolení k pobytu v jiném členském státě, než je členský stát, který státnímu příslušníkovi třetí země přiznal právní postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta, je rozhodným datem pro posouzení existence tohoto právního postavení datum podání žádosti o prodloužení platnosti a písemných dokladů, a nikoli datum spojené se správním přezkumem této žádosti nebo případným soudním přezkumem rozhodnutí o jejím zamítnutí.

V. Závěry

58. S ohledem na všechny výše uvedené úvahy navrhuji Soudnímu dvoru, aby na druhou předběžnou otázku položenou Hessischer Verwaltungsgerichtshof (Vrchní správní soud spolkové země Hesensko, Německo) ve věci C-829/21 odpověděl následovně:

„Článek 9 odst. 4 a článek 14 směrnice Rady 2003/109/ES ze dne 25. listopadu 2003 o právním postavení státních příslušníků třetích zemí, kteří jsou dlouhodobě pobývajícími rezidenty, ve znění směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/51/EU ze dne 11. května 2011,

musí být vykládány v tom smyslu, že

v řízení o prodloužení platnosti povolení k pobytu v jiném členském státě, než je členský stát, který státnímu příslušníkovi třetí země přiznal právní postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta, je rozhodným datem pro posouzení existence tohoto právního postavení datum podání žádosti o prodloužení platnosti a písemných dokladů, a nikoli datum spojené se správním přezkumem této žádosti nebo případným soudním přezkumem rozhodnutí o jejím zamítnutí.“